

UZAY TURİSTLERİ: ÜCRET ÖDEYEREK UZAYA ÇIKANLAR

Uzay yarışı; 1950'lerde ABD ile Rusya arasında başladı ve 1975'te iki ülkenin uzay laboratuvarında birlikte çalışmaya başlamasıyla sonlandı. Uluslararası Uzay İstasyonu; ABD'nin desteğiyle kuruldu ve farklı ülkelerin birlikte uzay çalışmaları yapmasını sağladı. Uzay İstasyonu'na ücret karşılığında turist götüren Space Adventures şirketi ABD'de 1998'de kuruldu. Şirket 2001-2009 yılları arasında 7 turisti 20'şer milyon dolar karşılığında Rusların uzay aracıyla Uzay İstasyonu'na götürdü. **İlk uzay turisti Dennis A. Tito** 1940'ta New York'ta doğdu. Havacılık ve Uzay mühendisliği eğitimi tamamlayıp kendi şirketini kurarak milyoner oldu. Rus Federal Uzay Ajansı ve Rusların MirCorp adlı şirketi uzaya turist götürme kararı alınca ilk turist Tito oldu. ABD şirketi Space Adventures, Tito'nun 28 Nisan 2001'de Rusların Soyuz uzay aracıyla Uzay İstasyonu'na gitmesini sağladı. Tito istasyonda 8 gün kalıp döndü. **İkinci uzay turisti Güney Afrikalı R. Shuttleworth**; 1973'te Güney Afrika'da doğdu, internet güvenliği alanında başarı kazanarak milyoner oldu. Rus uzay aracı ile 25 Nisan 2002'de Uzay İstasyonu'na gitmeden önce bir yıl eğitim aldı. **Üçüncü turist Amerikalı Gregory Olsen**, 1945'te New York'ta doğdu. Lisede notları düşük olduğu için orduya katılacaktı ama önce üniversitede şansını denedi ve şeref öğrencisi oldu. Malzeme Bilimleri alanında doktora yaptıktan sonra gece görüş kameraları üreten şirketini kurarak milyoner oldu. Olsen, bir yıl Rusya'da uzay eğitimi aldıktan sonra 1 Ekim 2015'te Rus uzay aracıyla Uzay İstasyonu'na gitti.

Uzay turisti Anousheh Ansari

İlk kadın uzay turisti Anousheh Ansari

Ansari uzaya çıkan dördüncü turist oldu. İran asıllı olan Ansari, Elektronik Mühendisliği eğitimi aldığı ABD'de Prodea Systems adlı şirketi kurup milyarder oldu. Ansari 18 Eylül 2006'da Rus uzay aracı Soyuz TMA-9 ile Uzay İstasyonu'na

giderken uzay elbisesine İran ve ABD bayrakları takmak istedi ama İran bayrağına izin verilmedi. **Beşinci uzay turisti Charles Simonyi**, Macaristan'da 1948'de doğdu ve ABD'de Matematik eğitimi alıp Bilgisayar Bilimleri alanında doktora yaptı. Microsoft şirketine girip Word ve Excel ürünlerini geliştirerek şirketin milyarder yöneticileri arasına katıldı. Birincisi 7 Nisan 2007'de ve ikincisi de 26 Mart 2009'da olmak üzere iki kez Rus uzay araçlarıyla Uzay İstasyonu'na giderek iki kez turistik uzay seyahati yapan ilk kişi oldu. **Babası da astronot olan ilk uzay turisti Richard Garriott**, İngiliz asıllıdır ve ABD'nin önde gelen video oyun geliştiricilerindedir. Babası NASA'nın astronotlarından Owen K. Garriott olan Richard, 1961'de İngiltere'de doğdu ve ABD'de eğitim aldıktan sonra bilgisayar oyun şirketi Origin Systems'i kurdu. Milyoner olan Richard babası gibi uzaya çıkmak için 2001'de işlemlere başladı ama mali sorun yaşayınca seyahatini erteledi. Yeni oyunlarını pazarlayıp para biriktirdi ve 12 Ekim 2008'de altıncı turist olarak Uzay İstasyonu'na gitmeyi başardı. **Yedinci ve son turist Guy Laliberte** Kanadalı bir milyarderdur. Uzay İstasyonu'na 2009'da Soyuz TMA-16 aracıyla giden Laliberte'den sonra Uzay İstasyonu'na turist taşınmasına son verildi.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü